

ASIAKIRJA PARAISTEN KAUPUNGIN KOTOUTUMISEN PALVELUISTA

(Käännös)

Sisällysluettelo

1	JOHDANTO	2
2	YLEISTÄ	3
2.1	OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINTI (LAKI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ 14 JA 15 §)	3
2.2	KOTOUTUMISSUUNNITELMAN LAADINTA OSAAMISEN JA KOTOUTUMISEN PALVELUTARPEEN ARVIOINNIN PERUSTEELLA (LAKI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ 16 JA 17 §)	4
2.3	MONIKIELINEN YHTEISKUNTAORIENTAATIO (LAKI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ 25 §) ..	4
2.4	KOTOUTUMISKOULUTUS (LAKI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ 26 JA 27 §)	4
2.5	MUU KOULUTUS JA PALVELUT, JOTKA EDISTÄVÄT SUOMEN JA RUOTSIN KIELEN OSAAMISTA, LUKU- JA KIRJOITUSTAITOA, YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄVALMIUKSIA SEKÄ TYÖLLISTYMISTÄ JA YRITTÄJYYTTÄ	5
2.6	KOTOUTUMISOHJELMAN AIKAINEN OHJAUS JA NEUVONTA (LAKI KOTOUTUMISEN EDISTÄMISESTÄ 13 § 1 MOM. 5 KOHTA)	5

1 Johdanto

Kotouttamissuunnitelman laadinta perustuu siihen, että elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskuksen) kanssa sopimuksen tehnyt kunta on velvollinen laatimaan kotouttamissuunnitelman joko yksin tai yhdessä muiden kuntien kanssa. Aikaisempi suunnitelma tehtiin yksinomaan Paraisille ja se on voimassa 2022–2025.

Kotouttamissuunnitelma tulee päivittää vuoden 2025 aikana 1.1.2025 voimaan tulevassa kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa kunnille säädettyjen uusien tehtävien vuoksi. Edellytyksenä sille, että kunnat saavat valtiolta korvausta pakolaisten vastaanottamisesta, on myös asiakirja siitä, miten kunta järjestää laissa kuvatut palvelut, joista se vastaa 1.1.2025 alkaen. Asiakirjan tulee olla ELY-keskuksella viimeistään 5.12.2024. Kuntien pakolaisten vastaanottamisesta saamat laskennalliset korvaukset ovat 1.1.2025 alkaen 2 741 euroa/vuosi alle 7-vuotiaista, 2 052 euroa/vuosi yli 7-vuotiaista ja 7 841 euroa/vuosi yli 18-vuotiaista. Paraisilla on toistaiseksi voimassa oleva sopimus yhden pakolaisperheen vastaanottamisesta vuosittain. Uuden lain myötä edellytetään uutta sopimusta pakolaisten vastaanottamisesta ELY-keskuksen kanssa; sopimusehdotus saadaan ELY-keskukselta lokakuun 2024 aikana.

Uusi laki tuo kunnille uusia lakisäätteisiä tehtäviä, joten kuntien nykyiset kotouttamissuunnitelmat on päivitettävä vuoden 2025 alussa. Päivitetyssä suunnitelmassa on kuvattava, miten kunta järjestää henkilöiden lakisäätteiset palvelut heidän kotoutumisaikanaan. Suunnitelma on voimassa neljä vuotta eli 2025–2028 ja sitä päivitetään tuona aikana tarvittaessa. Kaupungin kotouttamissuunnitelman hyväksyy kaupunginvaltuusto.

Kotouttamissuunnitelma perustuu kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin ja keskittyy kiintiöpakolaisten, tilapäistä suojelua saavien (ukrainalaisten) ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kotouttamiseen. Suunnitelmaa voidaan valituilta osin soveltaa myös muiden maahanmuuttajien kotouttamiseen. Tavoitteena on kotoutumisen palvelujen kokonaisvaltainen kehittäminen niin, että ne mahdollistavat maahanmuuttajien aktiivisen osallistumisen yhteiskuntaan yhtäläisin perustein muiden asukkaiden kanssa. Tavoitteena on myös, että suunnitelma toimii työvälineenä pakolaisten vastaanotto-prosessissa.

2 Yleistä

Tilastokeskuksen väestötietojen mukaan Paraisilla on 14 945 asukasta 30.9.2024. Heistä 735 puhuu muuta äidinkieltä kuin ruotsia tai suomea. Kuusi suurinta kieliryhmää ovat ukrainankieliset (100 henkilöä), arabiankieliset (98 henkilöä), vironkieliset (87 henkilöä), venäjänkieliset (60 henkilöä), englanninkieliset (54 henkilöä) ja thainkieliset (33 henkilöä).

Parainen on vastaanottanut kiintiöpakolaisia vuodesta 2014 alkaen. Ulkomaalaisrekisterin mukaan lokakuussa 2024 Paraisilla asuu 133 henkilöä, joilla on pakolaisasema ja joilla on menossa kotoutumisaika. Näistä 72 on ukrainalaisia, joiden kotikunta on Parainen, ja loput kiintiöpakolaisia, oleskeluluvan saaneita turvapaikanhakijoita sekä erityisistä syistä oleskeluluvan saaneita.

Kiintiöpakolaisten kotouttaminen tapahtuu pakolaisen itse valitsemalla kielellä ruotsiksi tai suomeksi.

Kotouttamisen parissa Paraisilla työskentelee päätoiminen pakolaiskoordinaattori ja projektityöntekijänä ohjaaja, jonka työaika on 80 %. Kotouttamistyö kuuluu Paraisen kaupungin työllisyyspalveluihin ja sen toimipiste on kaupungintalolla.

Maahanmuutto tuo kunnille uusia haasteita ja mahdollisuuksia. Meidän on toivotettava uudet asukkaat tervetulleiksi ja kotoutettava heidät tavalla, joka edistää sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja talouskasvua.

Kotouttaminen on monitahoinen prosessi, jossa luodaan osallistava ja tukeva yhteisö, jossa kaikille ihmisille annetaan mahdollisuus kehittyä. Onnistuaksemme tarvitsemme paikallisen ja hyvin jalkautetun kotouttamisprosessin.

Onnistunut kotoutuminen edellyttää myös monialaista yhteistyötä. Suunnitelman laatimiseen osallistuvat kaupungin sivistys-, työllisyys-, hyvinvointi- ja varhaiskasvatussektorit sekä hyvinvointialueen (Varha) toimijat, kuten aikuissosiaalityö, perheksikkö, terveydenhuolto ja neuvola.

2.1 Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi (laki kotoutumisen edistämisestä 14 ja 15 §)

Henkilöillä, joilla on menossa kotoutumisaika, on oikeus palvelutarpeen kartoitukseen.

Vasta maahan tulleiden palvelutarpeen kartoituksen tekee kaupungin pakolaiskoordinaattori moniammatillisesti yhdessä asiakkaan ja Varhan sosiaalityöntekijän sekä tarvittaessa muiden osallistujien kanssa.

Palvelutarpeen kartoitus tehdään sekä työelämässä että työelämän ulkopuolella oleville ruotsiksi tai suomeksi, tarvittaessa tulkkia käyttäen.

Kaupungin pakolaiskoordinaattori vastaa palvelutarpeen kartoituksen tekemisestä ja kutsuu osallistujat koolle sekä varaa tilan ja tulkin.

2.2 Kotoutumissuunnitelman laadinta osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella (laki kotoutumisen edistämisestä 16 ja 17 §)

Palvelutarpeen arvioinnin perusteella laaditaan kotoutumissuunnitelma, jonka tarkoituksena on tukea yhteiskuntavalmiuksia ja kansalaistaitoja, kehittää kielitaitoa ja vahvistaa edellytyksiä osallistua työelämään. Kotoutumissuunnitelma voidaan laatia yksilöllisesti tai perheelle joko ruotsiksi tai suomeksi, tarvittaessa tulkkia käyttäen.

Työelämässä olevien henkilöiden kotoutumissuunnitelmat laaditaan yhdessä kaupungin työllisyyspalvelujen (TE-toimisto) edustajan kanssa.

Pakolaiskoordinaattori vastaa kotoutumissuunnitelman laatimisesta ja kutsuu osallistujat koolle.

2.3 Monikielinen yhteiskuntaorientaatio (laki kotoutumisen edistämisestä 25 §)

Kunta on 1.1.2025 alkaen velvollinen järjestämään/tarjoamaan monikielistä yhteiskuntaorientaatiota henkilöille heidän kotoutumisaikanaan. Yhteiskuntaorientaation kursseja tullaan ostamaan Turun työllisyysalueelta. Tarvittaessa kursseja järjestää myös vapaata sivistystyötä tekevä Kombi tai niitä järjestetään yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

Monikielistä yhteiskuntaorientaatiota tarjotaan sekä työelämässä että työelämän ulkopuolella oleville. Turun työllisyysalue tulee tarjoamaan kursseja muun muassa arabiaksi, ukrainaksi ja venäjäksi. Pienempien kieliryhmien osalta tullaan käyttämään tulkkausta. Tavoitteena on tarjota pakolaisille yhteiskuntaorientaation kursseja varhaisessa vaiheessa heidän kotoutumisaikaansa.

2.4 Kotoutumiskoulutus (laki kotoutumisen edistämisestä 26 ja 27 §)

Työnhakijaksi rekisteröityneiden maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus tullaan 1.1.2025 alkaen ostamaan Turun työllisyysalueelta. Tähän ostopalveluun sisältyy myös suoritettujen kotoutumiskoulutuksen jälkeinen päättöttestaus. Näihin koulutuksiin voivat osallistua myös työelämän ulkopuolella olevat henkilöt mahdollisuuksien mukaan ja jos paikkoja on.

Työelämän ulkopuolella olevien (kotona lapsia hoitavat vanhemmat, eläkeläiset) kotoutumiskoulutuksia järjestetään tarvittaessa yhteistyössä vapaan sivistystyön (Kombi) ja muiden paikkakunnalla toimivien oppilaitosten kanssa taikka yhteistyössä muiden kuntien kanssa.

2.5 Muu koulutus ja palvelut, jotka edistävät suomen ja ruotsin kielen osaamista, luku- ja kirjoitustaitoa, yhteiskunta- ja työelämävalmiuksia sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä

Pakolaisyksikkö järjestää yhdessä kaupungin työllisyyspalvelujen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa lyhyitä kursseja sekä erilaisia tapahtumia maahanmuuttajille ja paikkakuntalaisille. Esimerkkeinä voidaan mainita eriaiheiset naisten illat, monikulttuurinen kahvila, retket, aikuisten ja lasten uimakoulu, kirjaston kielikahvila sekä harrastus jokaiselle lapselle.

2.6 Kotoutumishjelman aikainen ohjaus ja neuvonta (laki kotoutumisen edistämisestä 13 § 1 mom. 5 kohta)

Kunta vastaa siitä, että maahanmuuttajat saavat kotoutumisaikana ohjausta ja neuvontaa. Päävastuu sekä ruotsin että suomen kielen kotoutumiskielekseen valinneiden maahanmuuttajien ohjauksesta ja neuvonnasta on kaupungin pakolaisyksiköllä/pakolaiskoordinaattorilla.